

UCHWAŁA Nr 136 RADY MINISTRÓW

z dnia 12 lipca 1981 r.

w sprawie zasad przydzielania pracownikom odzieży ochronnej, odzieży roboczej i sprzętu ochrony osobistej.

Na podstawie art. 227 § 2 Kodeksu pracy (Dz. U. z 1974 r. Nr 24, poz. 141, z 1975 r. Nr 16, poz. 91 i z 1981 r. Nr 6, poz. 23) Rada Ministrów po porozumieniu ze związkami zawodowymi uchwala, co następuje:

Rozdział 1**Przepisy ogólne.**

§ 1. 1. Odzież ochronna i sprzęt ochrony osobistej, zwane dalej „ochronami osobistymi”, obejmują: odzież ochronną, ochrony nóg, rąk, głowy, twarzy i oczu, długi oddechowych, słuchu, ochrony zabezpieczające przed spadnięciem z wysokości oraz ochrony izolujące cały organizm. Ochrony osobiste oraz odzież i obuwie robocze są

przydzielane pracownikom bezpłatnie i stanowią mienie zakładu pracy.

2. Ochrony osobiste oraz odzież i obuwie robocze powinny być używane przez pracowników w miejscu pracy zgodnie z przeznaczeniem. Dopuszcza się ich używanie poza miejscem pracy tylko w czasie dojścia do pracy i powrotu, w razie wykonywania pracy w terenie.

§ 2. Do wykonywania krótkotrwałych prac oraz czynności inspekcyjnych przydziela się pracownikom dyżurne ochrony osobiste, odzież i obuwie robocze. Zakłady pracy, na których terenie są prowadzone takie prace, mają obowiązek zapewnienia dyżurnego wyposażenia w takim zakresie, jak dla pracowników stale zatrudnionych. Dyżurne ochrony osobiste, odzież i obuwie robocze otrzymują również pracownicy delegowani do prac społecznych na terenie zakładu — na czas wykonywania tej pracy.

§ 3. Studenci i uczniowie odbywający w zakładzie zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe otrzymują na czas wykonywania pracy od zakładu pracy ochrony osobiste, odzież i obuwie robocze według norm i na zasadach przewidzianych dla stanowisk, na których odbywają zajęcia lub praktyki zawodowe.

§ 4. W razie przesunięcia pracownika na stanowisko pracy, na którym przysługuje inne wyposażenie w ochronę osobistą, odzież i obuwie robocze, pracownik jest obowiązany zwrócić nie przewidziane dla danego stanowiska ochrony osobiste, odzież i obuwie robocze, z wyjątkiem bielizny osobistej. Pracownik może zamiast odzieży roboczej i obuwia roboczego zwrócić ich równowartość pieniężną, którą zakład pracy może obniżyć, uwzględniając stopień zużycia. Przepisy § 13 ust. 2 i § 22 ust. 1 stosuje się odpowiednio.

§ 5. 1. Szczegółowe rodzaje ochron osobistych, odzieży i obuwia roboczego określają odpowiednie katalogi, wydawane przez jednostki obrotu towarowego, zawierające informacje o właściwościach użytkowych i wytrzymałości tych wyrobów, a także materiałów zastosowanych do ich produkcji.

2. Poszczególne przedmioty ochron osobistych, odzieży i obuwia roboczego przed wydaniem pracownikowi powinny być oznaczone w sposób zapewniający możliwość ustalenia zakładu pracy, którego mienie stanowią.

Rozdział 2

Ochrony osobiste.

§ 6. 1. Ochrony osobiste mają na celu zabezpieczenie pracownika przed działaniem niebezpiecznych lub szkodliwych dla zdrowia czynników, występujących w czasie pracy.

2. Przydział nowych ochron osobistych następuje po uprzednim zwrocie zużytych, z wyjątkiem bielizny osobistej.

3. Pracownik nie może być dopuszczony do pracy bez ochron osobistych, przewidzianych dla danego stanowiska pracy.

4. Ochrony osobiste powinny być używane i konserwowane według wskazań zawartych w instrukcji producenta, załączonej do każdego wyrobu.

5. Ochrony osobiste są wykonywane według wzorów zatwierdzonych przez Centralny Instytut Ochrony Pracy (CIOP); znak i numery rejestracyjne CIOP powinny być umieszczone na wyrobach, metkach towarowych lub w załączonych instrukcjach użytkownika.

6. Zakład pracy może przydzielić pracownikom używane ochrony osobiste, z wyjątkiem bielizny osobistej, jeżeli przedmioty te zachowały właściwości ochronne, nadal są przydatne, czyste i zdezynfekowane, w stopniu odpowiadającym wymaganiom higieniczno-sanitarnym.

§ 7. Ochrony osobiste dzielą się na następujące grupy:

1) odzież ochronną, obejmującą: ubrania, kurtki, płaszcze, kombinezony, płaszczofartuchy, fartuchy przednie, kamizelki, fartuchospodnie, bluzy, bieliznę osobistą, nabrzuszniki, nasiadki, ochraniacze piersi, naramienniki, naramienniki, ochraniacze ud, kaptury, czapki, chustki, pokrowce na czapki i inne ochrony tu-

łowia, chroniące i zabezpieczające między innymi przed:

- a) płynnymi czynnikami chemicznymi,
- b) pyłami,
- c) czynnikami gorącymi (promieniowanie ciepłe, żar, płomień, iskry, odpryski stopionych metali),
- d) szkodliwymi dla zdrowia czynnikami biologicznymi,
- e) przemoczeniem,
- f) chłodem,
- g) czynnikami mechanicznymi,
- h) promieniowaniem elektromagnetycznym;

bieliznę osobistą przydziela się tylko wtedy, gdy stanowi ona konieczne uzupełnienie odzieży ochronnej, w szczególności niepalnej, kwasoochronnej oraz chroniącej przed toksycznymi substancjami chemicznymi;

2) ochrony nóg obejmujące: buty długie do kolan i do bioder, półsaperki, trzewiki, półbuty, sandały, trepy i częściowe ochrony nóg, chroniące i zabezpieczające między innymi przed:

- a) urazami mechanicznymi,
- b) iskrami i gorącymi odpryskami metali, wysoką temperaturą,
- c) chłodem,
- d) płynnymi środkami chemicznymi,
- e) gromadzeniem się ładunków elektrostatycznych,
- f) porażeniem prądem elektrycznym,
- g) zniekształceniem stóp,

3) ochrony rąk obejmujące: rękawice pięcio-, trzy- i jednopalcowe, łapawice, woreczki ochronne oraz dłonnice chroniące i zabezpieczające między innymi przed:

- a) szkodliwym działaniem substancji chemicznych,
- b) czynnikami gorącymi (promieniowanie podczerwone, żar, płomień, iskry, odpryski stopionych metali),
- c) szkodliwymi dla zdrowia czynnikami biologicznymi,
- d) chłodem,
- e) wodą,
- f) czynnikami mechanicznymi,
- g) porażeniem prądem,

4) ochrony głowy obejmujące: hełmy ochronne, których zadaniem jest maksymalne zabezpieczenie głowy przed uderzeniami i przedmiotami spadającymi z wysokości, kapelusze hutnicze zabezpieczające przed odpryskami płynnych metali, stożki ochronne chroniące przed chłodem,

5) ochrony twarzy i oczu obejmujące: okulary ochronne i osłony twarzy, które chronią i zabezpieczają między innymi przed:

- a) odpryskami metali, drewna i tworzyw sztucznych,
- b) gorącymi odpryskami i rozpryskami stopionych metali,
- c) promieniami lasera, promieniowaniem podczerwonym,
- d) intensywnym promieniowaniem ciepłym,
- e) środkami ochrony roślin przy opryskiwaniu,

6) ochrony dróg oddechowych obejmujące: sprzęt oczyszczający powietrze z zanieczyszczeń (filtry, pochłaniacze, filtropochłaniacze) oraz sprzęt izolujący od

powietrza niezdatnego do oddychania (sprzęt wieżowy, powietrzny butlowy, regenerujący),

- 7) ochrony słuchu obejmujące: wkładki, nauszniki i hełmy przeciwhałasowe, których stosowanie ma na celu ochronę człowieka przed utratą słuchu spowodowaną pracą w hałasie,
- 8) ochrony zabezpieczające przed spadnięciem z wysokości, obejmujące: pasy bezpieczeństwa, szelki bezpieczeństwa, szelkowe pasy do mycia okien, linki pomocnicze do pasów bezpieczeństwa, kombinezony z wmontowanymi szelkami bezpieczeństwa,
- 9) ochrony izolujące cały organizm, tj. hermetyczne kombinezony (np. odzież gazoszczelna) stosowane przy pracach bezpośrednio zagrożających życiu lub zdrowiu pracownika.

§ 8. W razie przedłużenia okresu używalności ochronnej odzieży ocieplonej i przeciwdeszczowej oraz obuwia ochronnego ponad okres ustalony w tabeli norm, pracownikowi wypłaca się ekwiwalent pieniężny według zasad ustalonych dla odzieży roboczej. Do obliczenia ekwiwalentu za odzież ocieploną wydawaną na sezon zimowy przyjmuje się, że okres zimowy wynosi 5 miesięcy.

§ 9. 1. Minister Pracy, Płac i Spraw Socjalnych w porozumieniu z właściwymi statutowo organami związków zawodowych może określić ogólne warunki, w których zamiast przydzielania ochronnej odzieży ocieplonej i przeciwdeszczowej, obuwia ocieplonego oraz bielizny osobistej dopuszczalne jest używanie przez pracowników odzieży własnej, zapewniającej należytą ochronę.

2. W razie używania przez pracowników odzieży własnej zgodnie z warunkami, o których mowa w ust. 1, zakład pracy wypłaca ekwiwalent pieniężny według zasad ustalonych dla odzieży roboczej.

Rozdział 3

Odzież robocza i obuwie robocze.

§ 10. 1. Odzież robocza obejmuje: ubrania, kombinezony, fartuchy, bluzy, koszule, bluzki, spodnie, spódnice, suknie, fartuchy przednie, fartuchy częściowe, bieliznę osobistą, czapki, czepki, furażerki, chustki i kaptury. Jest to odzież przeznaczona do użytku podczas wykonywania pracy, odpowiednio dostosowana do wykonywanych czynności i do wymagań higienicznych procesu produkcyjnego.

2. Odzież robocza jest stosowana podczas wykonywania prac, przy których występuje intensywne brudzenie, przykra woń lub działają inne czynniki powodujące przyspieszone niszczenie własnej odzieży pracownika. Bieliznę osobistą oraz koszule przydziela się tylko wtedy, gdy są one niezbędne do używania pod odzież roboczą ze względu na wykonywanie prac powodujących intensywne brudzenie i przykrą woń.

§ 11. Obuwie robocze obejmuje: trzewiki, buty, półbuty, półsaperki, saperki, skutery, sandały, obuwie profilaktyczne, pantolety i botki. Obuwie to używane jest podczas wykonywania prac, przy których występuje intensywne brudzenie lub działają inne czynniki powodujące przyspieszenie niszczenia własnego obuwia pracownika.

§ 12. 1. Stosuje się następujące formy zaopatrywania pracowników w odzież i obuwie robocze:

- 1) przydzielanie do stałego indywidualnego używania,
- 2) przydzielanie w systemie rotacyjnym, polegającym na organizowaniu przez zakład pracy prania i konserwacji oraz stałej wymiany zabrudzonej lub uszkodzonej odzieży roboczej.

2. O wyborze właściwej formy zaopatrywania pracowników w odzież i obuwie robocze decydują kierownicy zakładów pracy w uzgodnieniu z zakładową organizacją związkową.

3. Przepis ust. 1 pkt 2 nie dotyczy bielizny osobistej oraz obuwia.

§ 13. 1. Odzież i obuwie robocze wydane do stałego indywidualnego używania, które po upływie okresu używalności ustalonego, w tabelach norm ochron osobistych oraz odzieży i obuwia roboczego zachowały cechy użytkowe, powinny być przez pracowników nadal używane zgodnie z przeznaczeniem, do czasu zużycia.

2. Pracownicy po raz pierwszy podejmujący pracę zawodową nabywają uprawnienia do odzieży i obuwia roboczego z dniem przystąpienia do pracy. Przydział nowej odzieży i obuwia roboczego następuje po uprzednim zwrocie przedmiotów zużytych, z tym że odzież i obuwie robocze zużyte w stopniu uniemożliwiającym ich dalsze stosowanie w zakładzie pracy lub wykorzystanie do innych odpowiednich celów mogą być — za zgodą kierownika zakładu pracy — przekazywane nieodpłatnie na własność pracowników.

3. Bielizna osobista nie podlega obowiązkowi zwrotu.

4. Zakład pracy może przydzielić pracownikom używaną odzież i obuwie robocze, z wyjątkiem bielizny osobistej, jeżeli przedmioty te są nadal przydatne, czyste i zdezynfekowane, w stopniu odpowiadającym wymaganiom higieniczno-sanitarnym. Używana odzież i obuwie robocze powinny być wydawane przede wszystkim:

- 1) pracownikom nowo przyjmowanym, sezonowym, pracownikom zatrudnionym przy pracach wykonywanych doraźnie, studentom i uczniom, a także do prac powodujących intensywne brudzenie, oraz
- 2) jako odzież i obuwie zastępcze na czas prania i reperatury odzieży wydanej do stałego używania.

§ 14. 1. Za używanie odzieży i obuwia roboczego, wydanego do stałego indywidualnego używania, przez okres dłuższy niż ustalony w tabeli norm pracownik wypłaca się ekwiwalent pieniężny za każdy miesiąc przedłużonego czasu używania.

2. Podstawę do ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego, o którym mowa w ust. 1, dla poszczególnych asortymentów odzieży i obuwia ustala Minister Pracy, Płac i Spraw Socjalnych w każdym roku — na podstawie średnich cen podstawowych rodzajów odzieży, określonych przez Ministra Gospodarki Materialowej.

3. Wysokość ekwiwalentu pieniężnego ustala się proporcjonalnie do podstawy ustalonej w trybie określonym w ust. 2 i czasu używania odzieży i obuwia ponad okres ustalony w tabeli norm.

§ 15. 1. Kierownicy zakładów pracy w uzgodnieniu z zakładową organizacją związkową mogą ustalić stanowiska pracy lub rodzaje prac, przy których jest dopuszczalne używanie przez pracowników, za ich zgodą, określonych rodzajów własnej odzieży i obuwia roboczego zamiast odzieży i obuwia przewidzianych w tabeli norm. Używana przez pracowników własna odzież i obuwie ro-

bocze powinny odpowiadać wymaganiom bezpieczeństwa i higieny pracy.

2. W wypadkach, o których mowa w ust. 1, zakład pracy wypłaca pracownikom ekwiwalent pieniężny.

3. Ekwiwalent pieniężny wypłaca się również pracownikom zatrudnionym na innych stanowiskach pracy niż wymienione w ust. 1, za ich zgodą, jeżeli występuje okresowa trudność w przydzieleniu właściwej odzieży i obuwia roboczego.

4. Ekwiwalent pieniężny, o którym mowa w ust. 2 i 3, przysługuje za miesiąc lub kwartał w wysokości ustalonej w trybie § 14 ust. 2 i 3.

5. W wypadkach, o których mowa w ust. 1 i 3, wypłaca się także ekwiwalent pieniężny za pranie i naprawę odzieży roboczej.

6. Wypłata ekwiwalentu następuje po upływie kwartału lub miesiąca używania własnej odzieży i obuwia.

§ 16. W zakładach pracy, w których odzież robocza jest przydzielana systemem rotacyjnym, nie stosuje się ekwiwalentu za przedłużenie okresu używalności odzieży.

Rozdział 4

Normy wyposażenia w ochrony osobiste, odzież roboczą i obuwie robocze.

§ 17. 1. Ochrony osobiste, odzież i obuwie robocze, okresy ich używalności oraz wskazania dotyczące najbardziej właściwych wzorów są ustalane w normie wyposażenia na określone stanowisko lub rodzaj pracy. Okresy używalności ochron osobistych, z wyjątkiem odzieży, o której mowa w § 9, są ustalane w celu określenia potrzeb ilościowych i asortymentowych zakładów pracy. Ochrony te, powinny być używane do czasu zachowania ich cech ochronnych.

2. Podstawą do ustalenia normy wymienionej w ust. 1 powinny być:

- 1) ocena warunków pracy, ze szczególnym uwzględnieniem ich wpływu na zdrowie pracownika, oraz stopień zużycia odzieży, a także
- 2) wskaźniki użytkowe wyrobów i zastosowanych materiałów, określone w katalogach i instrukcjach producentów.

3. Normy ochron osobistych, odzieży i obuwia roboczego, z wyjątkiem norm dla nietypowych stanowisk pracy w zakładach, o których mowa w § 18 ust. 2, ustalają ministrowie lub z ich upoważnienia dyrektorzy zjednoczeń po porozumieniu z właściwymi statutowo organami związków zawodowych, z tym że normy dla typowych stanowisk pracy lub dla grup stanowisk specyficznych dla danego resortu podlegają uzgodnieniu z Ministrem Pracy, Płac i Spraw Socjalnych.

4. Zakres wyposażenia w ochrony osobiste, odzież i obuwie robocze dla jednakowych stanowisk pracy występujących w różnych resortach określają normy resortów (branż), w których stanowiska te są typowe.

§ 18. 1. Normy, o których mowa w § 17, są podstawą do opracowania:

- 1) resortowych tabel norm, obejmujących wszystkie stanowiska pracy w resorcie, które zatwierdza minister, lub

2) branżowych tabel norm, obejmujących wszystkie stanowiska pracy w branży (zjednoczeniu), które zatwierdza minister lub z jego upoważnienia dyrektor zjednoczenia.

2. Właściwy minister w porozumieniu z Ministrem Pracy, Płac i Spraw Socjalnych i w uzgodnieniu z właściwymi statutowo organami związków zawodowych może wyrazić zgodę na ustalanie przez zakłady pracy zakładowych tabel norm dla zakładów o odmiennych warunkach pracy w danej branży. Podstawą do opracowania zakładowych tabel norm są normy branżowe. Tabele norm zakładowych wymagają zatwierdzenia przez kierownika jednostki nadrzędnej po porozumieniu z właściwymi statutowo organami związków zawodowych.

§ 19. 1. Okres używalności odzieży i obuwia roboczego ustala się w miesiącach kalendarzowych, a odzieży i obuwia ocieplonego wydawanych na sezon zimowy — liczbą okresów zimowych lub w razie ciągłego używania — w miesiącach kalendarzowych. Okres używalności poszczególnych przedmiotów odzieży i obuwia liczy się od dnia ich wydania pracownikowi.

2. Przy ustalaniu rzeczywistego czasu używania odzieży i obuwia uwzględnia się czas przepracowany wraz z urlopem wypoczynkowym, z wyłączeniem innych okresów nieobecności pracownika w pracy trwających łącznie ponad jeden miesiąc.

3. Pracownikom zatrudnionym w niepełnym wymiarze czasu pracy przedłuża się okresy używalności przydzielonych przedmiotów proporcjonalnie do czasu pracy.

4. Przy ustalaniu przez zakłady pracy okresu używalności używanej odzieży i obuwia roboczego należy uwzględnić stopień rzeczywistego ich zużycia.

5. W zakładach pracy, w których odzież robocza jest przydzielana systemem rotacyjnym, okresy jej używalności ustala się tylko w celu określenia planowanego zapotrzebowania.

§ 20. Kierownicy zakładów pracy w uzgodnieniu z zakładową organizacją związkową mogą przedłużyć lub skrócić okres używalności odzieży i obuwia roboczego dla stanowisk pracy, na których występują szczególne warunki pracy, nie więcej niż o 25% okresu ustalonego w resortowej lub branżowej tabeli norm.

Rozdział 5

Konserwacja i zwrot używanych ochron osobistych, odzieży i obuwia roboczego.

§ 21. 1. Do obowiązków pracownika należy utrzymywanie w należytych stanie przydzielonych mu ochron osobistych, odzieży i obuwia roboczego.

2. Konserwacja przedmiotów wymienionych w ust. 1, ich odkażanie, naprawa oraz pranie odzieży ochronnej i roboczej, a także naprawa obuwia należą do obowiązków zakładu pracy.

3. Jeżeli zakład pracy nie ma możliwości prania i naprawy odzieży roboczej wydanej do stałego indywidualnego używania, za zgodą pracownika wypłaca mu ekwiwalent pieniężny w wysokości i na zasadach ustalonych w odrębnym trybie.

4. Jeżeli w ciągu miesiąca kalendarzowego pracownik, niezależnie od przyczyny (tj. urlop, zwolnienie lekarskie, ćwiczenia wojskowe), nie przepracował ani jednego dnia, ekwiwalent za pranie odzieży nie przysługuje.

5. Nie można zlecać pracownikom do prania lub naprawy we własnym zakresie:

- 1) odzieży ochronnej i dżurmej odzieży roboczej,
- 2) odzieży roboczej skazanej bakteriologicznie lub substancjami szkodliwymi dla zdrowia ani odzieży o dużym stopniu zabrudzenia substancjami trudnymi do prania, a zwłaszcza odzieży używanej przez smarowników, kanałowych, malarzy,
- 3) obuwia ochronnego i roboczego.

§ 22. 1. Jeżeli pracownik nie zwrócił przydzielonych mu przez zakład pracy ochron osobistych, odzieży i obuwia roboczego, których okres używalności upłynął, jest on obowiązany do uszczerbienia należności:

- 1) za przedmioty kupowane przez jednostki skupu surowców wtórnych — w wysokości obliczonej według obowiązujących cen skupu surowców wtórnych,
- 2) za inne przedmioty — w wysokości ustalonej szacunkowo przez zakładową komisję, w której skład powinien wchodzić przedstawiciel zakładowej organizacji związkowej,

2. Przepis ust. 1 nie ma zastosowania do wypadków, o których mowa w § 13 ust. 2 i 3.

3. W razie utraty, zniszczenia lub przedwczesnego zużycia ochron osobistych oraz odzieży i obuwia roboczego zakład pracy — po sporządzeniu protokołu konieczności — jest obowiązany wydać pracownikowi niezwłocznie inne ochrony osobiste, odzież i obuwie robocze przewidziane w tabelach norm. Jeżeli utrata, zniszczenie lub przedwczesne zużycie tych przedmiotów, nastąpiło z winy pracownika, jest on obowiązany uiścić kwotę równą nie amortyzowanej części wartości utraczonych lub zniszczonych ochron osobistych, odzieży i obuwia roboczego. Kwotę tę zakład pracy może obniżyć, jeżeli uzasadniają to okoliczności zniszczenia.

§ 23. 1. W razie rozwiązania stosunku pracy pracownik jest obowiązany zwrócić zakładowi pracy ochrony osobiste, odzież i obuwie robocze, z wyjątkiem bielizny osobistej.

2. Pracownik może przejąć na własność odzież roboczą oraz obuwie robocze i ochronne (z wyjątkiem odzieży i obuwia skazanego bakteriologicznie lub substancjami szkodliwymi) za zwrotem wartości ustalonej w sposób określony w § 22 ust. 3. Wartość tę zakład pracy może obniżyć, jeżeli uzasadnia to rzeczywisty stopień zużycia rzeczy.

3. Odzież i obuwie robocze nie podlega zwrotowi w razie:

- 1) przejścia pracownika na emeryturę lub rentę,
- 2) śmierci pracownika,
- 3) używania tych przedmiotów przed rozwiązaniem stosunku pracy przez okres przekraczający 75% okresu używalności określonego w tabeli norm.

§ 24. Całkowicie zużyta odzież roboczą, nie nadająca się do wykorzystania i nie przekazaną na własność pracownika, oraz zużyta odzież ochronną zakład pracy sprzedaje właściwym jednostkom skupującym surowce wtórne, a jeśli to jest niemożliwe lub nieuzasadnione — niszczy, sporządzając odpowiedni protokół.

Rozdział 6

Obowiązki kierowników zakładów pracy i jednostek nadrzędnych.

§ 25. 1. Kierownicy zakładów pracy są obowiązani:

- 1) przydzielać pracownikom zatrudnionym na określonych stanowiskach pracy ochrony osobiste oraz odzież i obuwie robocze zgodnie z obowiązującą tabelą norm, a dla nowo powstałych stanowisk pracy nie objętych tabelą norm — ochrony osobiste oraz odzież i obuwie robocze przewidziane dla podobnych stanowisk pracy, w zakresie niezbędnym ze względu na bezpieczeństwo i higienę pracy,
- 2) przydzielać pracownikom dodatkowe ochrony osobiste w razie zmian w procesie techniczno-produkcyjnym lub w organizacji danego stanowiska pracy oraz w innych wypadkach, w których dodatkowe ochrony osobiste są niezbędne ze względu na bezpieczeństwo i higienę pracy,
- 3) wstrzymywać w uzgodnieniu z zakładową organizacją związkową, całkowicie lub częściowo, wydawanie ochron osobistych oraz odzieży i obuwia roboczego w razie wprowadzenia zmian w procesie techniczno-produkcyjnym lub w organizacji danego stanowiska pracy, eliminujących uprzednie zagrożenia,
- 4) zapewnić odpowiednie zaopatrzenie zakładu pracy w ochrony osobiste, odzież i obuwie robocze oraz ich przechowywanie, odkazanie i konserwację,
- 5) prowadzić analizę przydatności i funkcjonalności wzorów ochron osobistych, odzieży i obuwia roboczego na poszczególnych stanowiskach pracy oraz zapewnić ich najwłaściwszy dobór,
- 6) przestrzegać i kontrolować stan oraz estetykę odzieży i obuwia, a także stan ochron osobistych znajdujących się w używaniu pracowników,
- 7) przeciwdziałać gromadzeniu się nieuzasadnionych zapasów ochron osobistych oraz odzieży i obuwia roboczego.

2. Kierownicy zakładów pracy zgłaszają jednostkom nadrzędnym stałe zmiany w zakresie wyposażenia w ochrony osobiste oraz odzież i obuwie robocze w celu aktualizacji branżowych lub resortowych tabel norm.

§ 26. Kierownicy jednostek nadrzędnych nad zakładami pracy przeprowadzają analizę norm ochron osobistych oraz odzieży i obuwia roboczego w celu eliminowania wyposażenia nie uzasadnionego warunkami pracy oraz oceniają stopień zaspokojenia potrzeb, jakość i przydatność ochron osobistych, odzieży i obuwia roboczego w podległych zakładach pracy i, przedstawiają odpowiednie wnioski właściwym ministrom i wojewodom.

Rozdział 7

Przepisy przejściowe i końcowe.

§ 27. 1. Resortowe, branżowe i zakładowe tabele norm ochron osobistych, odzieży i obuwia roboczego, ustalone na podstawie uchwały nr 9 Rady Ministrów z dnia 7 stycznia 1972 r. (Monitor Polski Nr 7, poz. 44 z późniejszymi zmianami), zachowują moc do czasu wydania nowych norm.

2. Właściwi ministrowie dokonają w nowych normach, o których mowa w ust. 1, zamiany kożuchów na

inne rodzaje ochronnej odzieży ocieplonej, dostosowanej do warunków wykonywanych prac.

3. Minister Pracy, Płac i Spraw Socjalnych na wniosek właściwego ministra, uzgodniony z właściwymi organami związków zawodowych, może udzielić zgody na dalsze stosowanie kożuchów, jeżeli ze względu na bezpieczeństwo pracy wprowadzenie innych rodzajów ochronnej odzieży ocieplanej nie jest wskazane.

§ 28. Normy ochron osobistych, odzieży i obuwia roboczego pracowników ministerstw (urzędów centralnych) oraz pracowników urzędów terenowych organów administracji państwowej ustalają odrębne przepisy.

§ 29. 1. Przepisy dotyczące ministrów stosuje się odpowiednio do kierowników urzędów centralnych.

2. Przepisy dotyczące wojewodów stosuje się odpowiednio do prezydentów miast stopnia wojewódzkiego.

§ 30. Zaleca się zarządom centralnych związków spółdzielni oraz organizacjom społecznym przyjęcie i stosowanie zasad ustalonych w uchwale.

§ 31. Traci moc uchwała nr 9 Rady Ministrów z dnia 7 stycznia 1972 r. w sprawie produkcji, poprawy jakości i zaopatrzenia w odzież ochronną, roboczą i sprzęt ochronny osobistej oraz w sprawie zasad gospodarowania tą odzieżą (Monitor Polski z 1972 r. Nr 7, poz. 44, z 1973 r. Nr 36, poz. 219, z 1974 r. Nr 3, poz. 15 i z 1979 r. Nr 21, poz. 120).

§ 32. Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: gen. armii W. Jaruzelski